

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Postán vagy Pécseltől hához küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „ EGYES SZÁM 10 kr. Legjelenik minden szombatón. Egyes számkat kaphatók Weldinger Nándor könyvker. (Széchenyi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy öt házból petitor egy széri megjelenésért 6 kr., 3-szorért 5 kr., 10-szerért 4 kr. ázetendő. Minden hirdetés után 30 kr. belygdíj fizetendő. A nyitlér 1 pelit sora 10 kr. A hirdelési díj előre ázetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖZL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Vizsgálat Bar.-Baában.

Már megint panasz! S a kiról szól a panasz. megint csak Baranya az! S a ki ezt nyilvánosságra hozza, megint csak lapunk az. Már szinte tartózkodunk s félünk a megyei botránnyokat a közönség előtt föltárni, de mit tehetünk róla, lapunk ismert elve irányánál fogva a közbizalom mindig ránk osztja ezt a szerepet. Annyira megszokott már, hogy a közügyek terén fölmerült árnyképeket mi leplezzük le, mi mutatunk a félszeregekre, hibákra, visszaélésekre s bűnökre, hogy egyik lapjaink gúnyolódó kedvében, a „gyanúsítás művészetében utólrhetetlen” homeri epithetonnal tisztelt meg bennünket. Ezt ugyan meg nem érdemlettük, hanem azért, hát hadd gondolja t. lapjaink, hogy neki van igaza. Neki jól eshetik, nekünk meg nem árt vele. Egyébként azt hisszük, hogy az alább közlendőkre még ő sem fogja azt mondani, hogy gyanúsítás, mert itt oly tények beszélnek, melyeket a vizsgálat már beigazolt. A mit a vizsgálat ezután fog kideríteni, azt majd annak idején fogjuk közölni, föltéve, hogy az adatokat rendelkezésünkre bocsátják.

Sem többről, sem kevesebbről van itt szó, mint a községi ügykezelés botránnyos hibáiról. Ez a baj közös baj az egész országban. Rendetlenség, visszaélés, sikkasztás, csalás, lopás napirenden vannak. S a helyett, hogy a legkérelmetlenebb szigorral és erélyességgel járnának el az ilyen ügyekben, azt tapasztaljuk, hogy mindenáron elsimítani, sundám-bundám módon eltemetni igyekeznek az illetékes körök, föltéve, hogy a hatóságok a bajt. Hamu alá takarják a paraszat, a helyett, hogy egyszer s mindenkorra eloltanák. S miért teszik ezt? Mert rendszerint az illetékes körök, vagy éppen a föltéves hatóság egyes tagjai is kompromittálva vannak, vagy mert az illető hibás fél a vezérférfiak valamelyikének, a hatalom bitorlóinak „jó embere”; egyszerűen azért, hogy ebben, vagy abban, tessezzen azt a politikai küzdelmek alatt kortes-szolgálatot tett, szóval — grata persona. Így aztán kóter helyett asilumba jut a bűnös. A kis gonoszot megvédik a nagy latrok. Ez így nem jól van, ennek így nem szabad lenni. A jelen esetben, azt hisszük, nem is lesz úgy. De lássuk a tényállást.

TÁRCZA.

Dr. Hölbling Miksa arany-lakodalmára.

Gyűlj, isteni szikra, szent lelkesedés, Éleszd te a két hő szívből a lángot, Hozd vissza az elmúlt képeket és Azt a tisztelet, melylyel az ifjú lángolt! Félzázad — egy élet — mult el az óta, Fejök is egészen őszbe borult, Mig őket az Isten szent kegye óvta, Bár néha felettük az ég beborult. Jertek csak előre, ti jó öregek. — Nem szűgyen a főre, hogy térde remeg, Hajtsátok a köre meg térdeteket, Kulcsolva imára két kezetekeket. Mondjátok az Isten szent színe előtt, Mit mondatok ötven évvel előbb; Nyujtsátok egymásnak kezetekeket, S áldjon meg az Isten benneteket! Oh! szép ez az élet, boldog, ki szeret, Boldog, ki megosztja a bú, örömet, Mert lesz, a ki írt ad s gyógyítja sebéit S a gondokat édes csókkal úzi szét. — Mondjátok az Isten szent színe előtt, Mit mondatok ötven évvel előbb; Nyujtsátok egymásnak kezetekeket, S áldjon meg az Isten benneteket! Mily ritka eset, ki félzázadot él, Mily ritka öreg, kit meg nem tör a tél, Csak az, a ki bölcs volt a kímélte javát S nem szedte korán le, mit a tavasz ál. — Mondjátok az Isten szent színe előtt, Mit mondatok ötven évvel előbb; Nyujtsátok egymásnak kezetekeket, S áldjon meg az Isten benneteket!

Királik Vince baranya - baáni gyógyoszerész, 170 baáni lakóssal még 1888. évi február havában panaszt tett a megye alispánjánál Purman Károly nyugdíjazott körjegyző, ennek fia Purman Ferencz időközben megválasztott körjegyző, Baán község jelenlegi elüljárósága és ezek elődei ellen a községi vagyion hűtlen kezelése miatt s kérte a hivatalban levők föllüggesztése mellett a községi számadásoknak 1878—1888-ik évekre tüzetes föllüggesztését. Az ügy egy éven keresztül húzódtott s a vizsgálat csak f. évi május hó 21-én vette kezdetét. A huzavona már magában véve tusolás; csak arra szolgál, hogy a bűnös egér-utat találjon, vagy nyerjen időt a csorba kiközösítésére. Ez azonban a jelen esetben nem sikerült. Volt a ki résen állt, feszült érdeklődéssel s éber figyelemmel kísérte az ügy fejlődését. Nagyon helyesen. Igaz, hogy ezért hála nem jár, de az önértet gazdagon pótolja az elmaradt hálát. Denikve a vizsgálat elrendeltetett. Vizsgáló biztosokul kiküldettek: Vaniss Sándor megyei aljegyző, August Alajos adó-föllüggesztő-helyettes, Gyenes Kletus megyei főszámvevő s jegyzőül Rapun Aladár t. szolgabíró. Panaszlók érdekeit József mohácsi, vádlottakat dr. Kiss Emil dárdai ügyvédek képviselték. A vizsgálat május hó 21-étől 26-ikáig naponként 8 órán át tartott s miután ez idő alatt a panasznak alig 1/3 részét vizsgálhatta meg a bizottság, a vizsgálat folytatására f. évi június hó 5-ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki. A vizsgálat tekintve a tíz évre visszanyúló községi ügykezelésre és számadásokra vonatkozó anyaghalmozást, előreláthatólag még vagy két hetet fog igénybe venni.

Az eddigi vizsgálat kizárólag az ügykezeléssel foglalkozott. Konstatáltatott, hogy tíz éven keresztül a községi képviselőtestület alig tartott egy érdemleges ülést s alig hozott egy érdemleges, a valóságnak megfelelő határozatot. A községi költségelölirányzat, a község számadásai a törvénynek megfelelőleg sohasem tárgyaltattak. A vagyonkezelés, a jövedelmek hovaforrítása és elszámolása az elüljáróság és képviselőtestület szóbeli megállapodása szerint történt, miről tíz év óta nemcsak hogy írásbeli határozatot nem hoztak, de a bevételekről s kiadásokról sem vezettek naplót. Az évi törvényhatósági jóváhagyásra beterjeszt-

teni kötelezett számadások „hasból” készülttek, csak úgy gondolom formán, hogy jusson is meg maradjon is. Ezek a számadások perze a valóságnak megfelelő semmiféle alappal sem bírtak. Baán község évi jövedelme 8—9000 frtra rug, a törvényhatósági bizottság jóváhagyása alá beterjesztett s ez által „jóhiszeműleg” évről-évre helybenhagyott számadásokban évi 5—6000 frtot találhatni elszámolva. 1879-ik évből engedélyezett 2% pótdadó, évi fogyasztási adó, közmunkaváltás, községi előfogatok megváltása, községi szolgák fizetése stb. mikénti kezelése — és beszédéről egy rend írás sincs. Mindent a kéménybe irtak és sazeltek. Ezekre nézve eddig is már megállapítva lett, hogy a vonatkozó czímkéken évek hosszu során át ezekre menő többleteket zsaroltak ki a néptől, anélkül, hogy azt elszámolták volna és a község évi számadásaiban a község javára bevételezték volna.

Az eddigi vizsgálat folyamán még a következő érdekes részletek merültek föl. Baán község évi 4 vásárját árlejtés utján hasznosítja. E czimen évenként 1700—1900 ft jövedelme van s az évi törvényhatóságilag jóváhagyott számadásokban csak 1200—1500 frt van elszámolva. Evi földberczimén 1600—1800 frt jövedelme van a községnek, ebből azonban az évi számadásában csak 1200—1500 frt van bevételekint kimutatva. A regále évi hasznosításából 2945 frt jövedelmmel rendelkezik a község s a számadásokban csak 2845 frt van fölyvéve. stb. stb. Az eddigiekből, bár a kiküldött vizsgálat bizottság a panasz részleteiben alig tett két-három évet vizsgálat tárgyává, kétségtelen, hogy Baán község jövedelméből legkevesebb 10,000 frt tüköltött el s vonatolt el az évi községi számadás keretéből és a törvényhatóság évi föllüggesztés alá. Hová, mit czélokra fordították az ekként eltöltött községi jövedelmeket, mintán mint fentebb megirtuk, erről semmiféle feljegyzést sem talál a vizsgálat bizottság; a megindítandó bünyvizsgálat fogja kideríteni. Ez iránt Purman Károly, nyugalmazott körjegyző, kihallgatván, általán azt adta válaszul, hogy ő már a részletekre — nem emlékezik. Különös memória! Szerinte a bírák szedték be s adták ki a pénzt; ő pedig bennük megbizott, mert jó módú, becsületes

melyen ki — nem nézhetett. Csak a 19-ik század második felében kezdett kissé emelkedni. Tudniillik néhány évtized előtt vasutat terveztek erre, az idén kicsi hiba, hogy tekkönyvet nem kapott, végre nagy küzdelem után telegráfhoz jutott.

Tetszik tudni mi az a telegráf? Egy hosszú macska, melynek Budapestem megcsipik a farkát aztán Bécsben nyávog. Ilyen kölyök-macskánk van nekünk is, melynek a farkát egy szép távirónő tapogatja, Közler bácsi igazgatja. Hej de van is irigykedés. A nádasdi notárius eszi a méreg, hogy a macska farkának legalább a csücske nem nekik jutott. Most úgy akar bennünket le tromfolni, hogy telephont állít fel. A Gmoa vorsterek tartandják felváltva a drót. Így megtakaríthatják a duceokat és vigyázhatnak, hogy valamelyik töl fel dolgozza a drótot pipaszurkálónak. — Azt mondja, hogy gyors összeköttetésben akar állni a hatósággal. Ne tessék ezt elhinni. Én tudom a valódi okát. Nem szoltam eddig senkinek, de mivel a nádasdi jegyző el akarja homályosítani dicsőségünket hát én sem kimélem. A telephont a nádasd-hidasdi alpercek szövetezete tervezte és legfőbb rendeltetése lesz, hogy a konzorciumnak egy itt lakó külltagja veszély esetén beleharsogja a telephontba; emberek vigyázatok, jön Gyimóthy. Saave qui pent. Csak még a Csoklódét lehetne közelebb hozni, akkor minden vágyunk teljesednék. Mein Herz was willst du noch mehr? Valóban nehéz nem szatirizálni állapotaink felett. Itt a hatám — de kimondom — minden baj kútforrása a társadalom indolencziája. Van nagy és intelligens községünk, de nincs társas életünk. Egyenként mind-

embereknek ismerte őket s ez okból ellenőrzést nem gyakorolt. Lindemann Ádám 1881—1884-ben volt községi bíró s elüljáró társai, kiknek idejéből leginkább meritlen föl differenciáltak, minden föllüggesztést megtagadtak s egyedül azzal védekeznek, hogy ők egy krajezárt sem raktak zsebre. Hát akkor ki rakta zsebre a 10,000 frtot?! Persze a turpiságnak nem egy könnyen akad gazdája. Azt mondták, hogy az oly „mellékes” szükségletekre visszatartott jövedelmeket a képviselő testület „szóbeli” megbízása alapján fordították a kijelölt czélokra. A jövedelem ilyenén kezelése ellen csak azért nem szoltattak föl, mert — úgy mond — ez által a képviselő testülettel szemben „bizalmatlanság”-ot árultak volna el.

Kihallgatván a regále, vásár és földek bérlői és kikérdezettvén, hogy miként állíthatnak kisebb összegről a bírák részére ellen-nyugtát, mint a mennyit tényleg fizettek, azt adták öszintén válaszul: — „a jegyző ur kívánta!” S azzal indokolták a „jegyző ur” kívánságát, hogy „másként nem jött volna ki a törvényhatósághoz beterjesztett számadás.” Nem rossz! Vajjon még mi mindent fog a folytatólagos vizsgálat kideríteni? Kiváncsi érdeklődéssel várjuk a fejleményeket.

Reméljük és hisszük, sőt el is várjuk, hogy a hatóság, különösen az alispán s méginkább a főispán a legnagyobb szigorral fog ez ügyben eljárni. Az eddigi vizsgálat példás rendben s kifogástalan lelküismeretességgel, a törvény tekintélyének megfelelő szigorral folyt. Vaniss Sándor eddigi magatartása garanciát nyújt a jövőre is. Most már az illető fölső fórumokon a sor — ítéletet hozni.

Hány ilyen község lehet a megyében?!... Ideje, hogy kitisztogassák Baranyát, ezt az agniás-istállót — sok a piszkos benne!

Várady Ferencz.

Városi közgyűlés.

Pécs szab. kir. város köztörvényhatósága hétfőn rendes közgyűlést tartott. Kardos Kálmán főispán üdvözölve a megjelent bizottsági tagokat, a jövő közgyűlés napjára július hó 29-ikét tűzte ki s megnyitotta a közgyűlést.

Következett a napirend. A tanács javaslatára József főherczeg ezüst-menyegzője alkalmából föllíratilag üd-

egyik kész áldozni jótékony czélra, de mindegyik mástól várja a vezetést, a kezdeményezést. — Így volt ez is secula seculorum!

Talán így lesz ezután is? Nem! Erősen hiszem, hogy nem. A társadalom megmozdult. Igaz, hogy óvatosan, de előre indult.

Bárki legyen a mozgató erő, de dicséretet érdemel.

A pécsvárad aranyifjúság a szép-nem közreműködésével műkedvelői előadást rendezett május 25-ik napján. Előadták Gabányi Árpád „Kókai ház” czimű vígjátékát, szerepeltek: Driesz Nelli, b. Eötvös Fanny, Horvát Etike, Ihrig Sarolta, Tost Ilonka kisasszonyok! — Bogdy Béla, Czizglányi Ede, Ihrig Ernő, Kiss Aladár, Kissfaludy Vidor, Szecsey Lajos és Stranzinger János urak.

Az előadás jótékony czélra — a Pécselt építendő színház javára — rendeztetvén, a városház nagy terme zsufolással megtelt néző közönséggel. Uri magam teljes rezignációval ültem szemkére azon színlád elhatározással, hogy a nemes czélnak leróvám áldozatomat, az első felvonás után futok testi épsegemet a hőségből kimenteni. De bizon csak ott maradtam azután is, és végig néztem volna akár hat felvonást.

Regula, hogy a műkedvelőt — kinek a színpad nem otthona, kritizálni nem szabad, mert maga azon ténye, hogy nyilván szereplésre vállalkozik, elismerést és dicséretet érdemel.

Ezen elvet osztva mentem az előadásra, de csakhamar örömmel meggyőződtem, hogy fentebb elősorolt műkedvelők egytől-egyig kiállják a bírálatot.

vözlötni határozottat. S minthogy ez időben öfensége épen városunkban tartózkodott, kimondatott, hogy a köztörvényhatóság kebelében alakult küldöttség személyesen adja át üdvözlő föllíratát.

Elhatározatott, hogy az új miniszterek, Szapáry Gyula gróf és Weckerle Sándor föllíratilag üdvözöljetelek.

Olvasottat a belügyminiszteri rendelet a belvárosi községi leányiskola szervezése ügyében hozott közgyűlési határozatra. Lapunkban már annak idején ismertettük pársorral a miniszteri leirat tartalmát. Azt mondja ugyanis a miniszter, hogy van már a városnak elég iskolája, eleget áldoz a város közönsége iskola-czélra; nem tartja tehát szükségesnek egy újabb iskola létesítését, mely újabb terhekkel jár. Azt mondja erre a tanács, hogy a legnagyobb elismerés a miniszter részéről az a kijelentés, hogy a város eleget tett a tanügy előmozdítására; de mert tényleg égető szükség van a belvárosi községi leányiskolára, ez okból javasolja, hogy újabb irjon föl a város közönsége. A tanács javaslatban igen szépen van megindokolva az iskolának szükségessége. A fölhozott érvek Majorossy Imre kitünő tollu föjegyzőnk éles elméjére s jeles tehetségére vallanak. Szerinte a város mindig számot vetett anyagi tehetségével s ha valóban nem elégető szükség volna a belvárosi leányiskola létesítésére, így semmi esetre sem ragaszkodnánk annyira hozzá. A mult évben 3654 tanuló járt Pécselt iskolába, ebből egy-egy tanítóra körülbelül 80-ra teszik a törvény a maximumot 80-ra tanuló; mindazonáltal már az 50 is sok oly városban mint Pécs, hol a tanulók kiképzetésére iránt sokkal nagyobbak az igények mint falun. A törvény maximuma csak apró helyekre állhat. Kiseb községekben taníthat egy tanító 80 gyermeket, de nagy városban igényül városban, aligha ér el egy tanító 80 gyermekkel kielégítő eredményt. Mellőzhetetlenül szükséges a belvárosi községi leányiskola, mert a belvárosi lévén legnépesebb, a megjelöl iskolák elégtelenek. Ehhez kell számítani, hogy a vidékről is jönnek be. A zárda belső nevelése túlságos drága. Az olyan szülők, a kiknek 3—4 leánygyermekük van, középkereseti mód mellett nem képesek a tandíj fizetésére. A külvárosi iskolák a belvárosi zömötől távol esnek. A tanítók czélszerűbb beosztása lehetetlen, mert a felekezeti iskolákra a városi iskolásköz befolyást nem gyakorolhat. És végre is pár száz szülő, a köztörvényhatóság nagy többsége kívánja az iskola létesítését. Troll Ferencz pápai praelátus is az indokok megerősítésére járult, azt mondván, hogy nincs az országban város, melynek plebánia-területén nem volna leányiskola s Pécselt a belvárosi plebánia-területén csakugyan nincs leányiskola. Troll fölszólalása után el lett határozva, hogy újra föllírnak a miniszteriumhoz és ragaszkodnak a leányiskola föllállításához. Egyébként az iskola fenntartási költségei már az idei költségvetésben föl vannak véve.

Következett volna a sorrend szerént az Oertzen-féle ház megvételének ügye, de mert nem volt annyi bizottsági tag jelen, hogy a közgyűlés határozatképes lett volna, kellett várni, míg az időközben „beverbu-

Kiss Aladár (Kókai Tamás) veterán színésznek is becsületére való művészzellet adta a vendégszerető, egyenes lelkű, mindenkiben csak önmagában nem bízó féltékeny papát. A háborgó lelki állapot egész klaviatúráját játszotta végig oly kitünő mimikával, hogy el sem akartuk hinni, hogy ez a jó trügyen az a strenger Herr, a ki hirdetészi czédula nélkül szokott lakást adni nem ugyan a Kókai házból, hanem a városházi cabinet separée-ban. No ha meg tudja a főbírósgot, mint apaszínés is megél.

De hát nem is csodálhatni, hogy Kókai bácsit annyira győztörte a féltékenység ördöge, mert bizon merész vállalkozás volt olyan deres fejjel el venni hites társul b. Eötvös Fannyt — akarom mondani Évi asszonyt. — Mi ott hátlan a néző helyen szivesen vállalkoztunk volna a felvigyázatra, és azt a szétlötöl, keleköttya pesti fiskálást — Szecsey urat — majd megtanítottunk volna, hogy ha mesterségből nem tud megélni, ne háborgassa más becsületese ember lelki nyugalmát. — Később aztán kiderült, hogy Évi a leghűbésszony — a mi közöttünk mondva nem áll jól egy szép hölgynek — és a szivvadász szeme koppant. B. Eötvös Fanny játéka kifogástalan volt, látszott, hogy nem először műkedvelősködi. Szecsey Lajos megjelöl ügyességgel személyesítette a váci-utca ismert alakját, az-asfalt betyárt, ki dicsőségnek tekintti a szép asszony kezétől kaptatott pofont.

Tost Ilonka kitünően játszotta a regényes hajlamú leánykát, Arankát, ki a regénybeli minták után keresi ideálját e prózai világon, míg végre a színtoly ábrándozó Zsoboki festőben megtalálja

széről; valamint haladéktalanul becsátok- zék tárgyalásba az osztrák kormány közre- működésével a magyar kormánnyal és biztosítsa a társaság érdekeit Magyarországon. Ezen indítvány, valamint az igazgatóság indítványa a tiszta nyereség mi- kénti fölőszámla tárgyában nagy többség- gel elfogadtattak. Ezután a választások ej- tettek meg. Megválasztottak pedig elnökké Aichholzi Millert.

A színtársulat balesete. Somogyi Károly színtársulatát, igazabban a sugóját baleset érte. Kétségkívül a színtársulatnak is balesete, ha kénytelen a sugóját váratlan, hirtelenül elveszíteni, azonban sokkal in- kébb baleset a sugóra nézve, ha mint ka- tonaszökevény kerül váratlanul, hirtelenül a rendőrség kezére. Éppen ma egyhete, szombaton este, a mint „Fatiniczá”-t el- sárga Bajka József, a színtársulat „rossz” su- góját, ott várta Pintér rendőr-örme- ster, hogy letartóztassa. Valami „jó barátja” föl- jelentette a színpad alvilágában lappangó ka- tonaszökevényt s kéreze szolgáltatta. Más- nap már átadatott a helyi katonaparancs- noksnak. Eddig ő sugta, eztán majd neki sugják, hogy „röndnek muszáj lónni!”

Halálózás. Chachinovich Lajos, m. kir. pénzügyi fogalmazó a pécsi pénzügy- igazgatóságnál és m. kir. honvéd tartalé- kos hadnagy, hosszas szenvedés után, élte 33-ik, boldog házasságának 6-ik évében és hó 25-én elhunyt. A megboldogult a köz- épiskoláit s a jogi tanulmányait itt Pé- csett végezte s ez idő alatt a közserete- tet vívta ki maga iránt. Később megro- gult egészségi állapotja ismét e városba vezérelte, a hol a halál megszabadította kintjaitól. Özvegye s kis leányarvaja siratja halálát. Temetése hétfőn délután nagy részvét mellett ment vége. — Schumann József, a pécsi takarékpénztár hivatalnok a hosszas betegség után e hó 27-én élte 38-ik évében elhunyt. Temetése közrészvét mel- lett kedden délután ment vége.

A budapest-pécsi vasút állami ke- zelés alatt. A magyar kormány és a buda- pesti-pécsi vasút-részvénytársaság igazga- tósága között, a társaság vonalainak az állam által megváltása iránt létrejött szer- ződés jogerőre emelkedvén, a közmunka- és közlekedési miniszter elhatározásához képest a nevezett vasutársaság vonalai junius hó 1-ével közvetlen állami kezelésbe vétettek, míhez képest a budapest-pécsi vasút üzletigazgatósága, mint ilyen a mon- dott nappal megszűnik s működését, mint m. kir. államvasuti közeg, a m. kir. állam- vasutaknak „a budapest-pécsi vasút üzle- tének vitelére kirendelt osztály” ezim alatt fogja további intézkedését, ideigle- sen Thaly Emil, a budapest-pécsi vasút- nak a társulat részéről nyugdíjazott üzlet- igazgatója vezetésére alatt folytatni.

Izgalmas jelenet a Dunán. Ridg István mohácsi illetőségű hajókormányos a Mohácsnál horonyozó hajójáról ladikón a mohácsi Dunaparton kötött ki, hogy élelmi szereket és bort vásároljon. A bevásárlásokat teljesítvén, egy akó bort és többféle élelmiszert a Plank-féle há- znál ladikájába berakott, beszállott ő is, neje, két gyermeke (egyik még csecsemő), ipa, egy másik nő és két matróz; mire aztán elvezettek a parttól. Közül levén az Ulesits Gílo-féle hajómalom, vagy a gyenge evezés, vagy a helytelen irányítás folytán a ladik nagyon közel talált jónni a malomhoz, a víz sebje magával ragadta a ladikot és a malomhoz vágta. A jármű erre felborult s a benne levők a vízbe estek, kiknek azonban — egyet kivéve — sikerült a hajómalom kerekének desz- káiba kapaszkodni. A malom gazdája a jelenetet látván, rögtön megállította a mal- mot és embereinek segítségével szerencs- esen kimentette őket. Az egyik matróz azonban a ladik magával sodorta a víz alá, de kis idő múlva — valamivel alább — őt is kimentették; de az élelmi szerek odavesztek.

Hét hónapon át a Dunában. Még múlt évi október hó vége felé történt, hogy Szabó József nevű, báttaszéki illető- ségű közbuzsar öngyilkossági szándékból Mohácsnál a Dunába ugrott. Holtestét ak- kor nem találták meg. Szerdán, május 22-én fogták ki a Dunából egy emberi hullát, melyen a ruházatról Szabó József- re ismert. Temetése, melyben a meghaltak szülei és testvérei is megjelentek, május hó 23-án délután 4 órakor történt a városi kórházban.

Filokszera. Ezen, szöleinket meg- semmitéssel fenyegető pusztító rovar mindinkább terjed a mohácsi járásban. Legújabbán Somberek község Cselin nevű szőlőhegyén tapasztalták jelenlétét. Hiva- talosan niucsen agyan még konstatálva, de ahhoz értő gazdák a szőlőtőkék gyö- keirein talált rovarokat, nagyító lüveggel megvizsgálván, azokban kétséget kizárólag a filokszérát ismerték fel. Ezen felfedezés híre nagy rémületet okozott Somberek község lakosságánál, mely kiválóan bor- termelésével foglalkozik, jó siller- és vörös bort termesz és évi jövedelmének nagyobb részét a bortermelésből nyeri.

A hadügyi költség emelése. Mint osztrák katonai szaklapok írják, a közös hadügyminiszter mégis csak nagyobb költsé- gvetéssel fog a delegáció elé lépni, mint a minő az idej volt. Nem valami igen nagy, hanem azért jelentős összeget fog ugyanis kérni a váltóértékes reorga- nizációjára, melynek egy számbeli erejét növelni, mint szervezeti beosztását módo- sítani akarja. — Ágyúnk hát csak lesz, de mikor találják fel hozzá az osztrák gene- rális urak a puskaport?

Ujjonok felülvizsgálása. Hogy az idén kivételesen később megtartott főso- r-

zás alkalmával a felülvizsgálata utasított ujjonok az ujjonkivétel, vagy legalább a végleges számbavétel időpontjág, vagyis junius 30-ig, illetőleg augusztus 31-ig felül- vizsgálhatók legyenek, a honvédelmi mi- niszter elrendelte, hogy az állandó vegyes felülvizsgáló-bizottságok junius, július és augusztus hónapokban az idén több napon működjenek, mint az előbbi években, és pedig junius 6., 7. és 8. továbbá 21., és 22. napján, július 5. és 6. napján és augusztus 2. és 3. napján. A székesszé- vári állandó vegyes felülvizsgáló bizottság nemcsak juniusban, hanem júliusban is, a fentebb említett napokon szintén működni fog. A többi hónapokra nézve az 1888-ban megállapított működési napok változatlanul maradnak. A felülvizsgálata utasított véd- köteleseket, ha a kitűzött határidőre igaz- oolás nélkül meg nem jelennek a felül- vizsgálaton, kényszer-eszközök alkalmazása mellett fogják elővezetni, s az elmara- dásokat igazolni nem tudják, bírsággal vagy szolgálat meg hosszabbítással fogják büntetni. Ujabb rendelet szerint a felül- vizsgálata utasított ujjonok tartozkodási helyük változtatását is tartoznak bejelenteni.

Képviselők katonáskodása. Több- ször előfordult az az eset, hogy egy-egy hadkötelezettségben álló képviselőt az or- szággaljárás tartama alatt behívták katonai szolgálatra. Ennek a parlament kiváltságait sértő visszaélések a megállítására a hon- védelmi miniszter törvényjavaslatot terjesz- tett be, mely a következőket tartalmazza: Az országgyűlésnek a véderő kötelekében levő azon tagjai, kik tényleges szolgálati kötelezettségüknek már megfeleleltek, az országgyűlés együtltében béke idején katonai szolgálatra be nem hívhatók, ki- véve, ha az illető katonai parancsnokság beleegyezésével önként bevonulni akarván, az országgyűlés illető házaának engedélyt kieszközik és attól e célra meghatározott időre szabadságot kapnak. Mozgósítás vagy háboru idején azonban az országgyűlés együtltében is, azonban érvényes behi- vási szabályok szerint hivathatók be. Ez intézkedések a közügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság együtltéje idejére azon bizottság védköteles tagjaira is alkalmazást nyernek.

Villám által sújtott lovak. Tegnap- előtt, esztörtökön délután, Vaiszlón két lo- vat ütött agyon a villám. Ertesülésünk szerint kocsira ült a vaiszlói atyafi s a réte hajtattott, hogy füvet kaszáljon. A rét szélén levettette a lovak istrángját s kaszáláshoz fogott. Hirtelen szellő támadt, viharos felhők tornyosultak az égen, egyet cikázott a villám s nagyot dörent és a két lo élettelenül rogyott össze. A gazda, a ki a közelben kaszált, semmit sem érzett a villámból, csak később érezte a — kar fölötti bankadás fájalmát.

Pulszky Mohácsón. Pulszky Ferencz Mohácsón tartandó pünkösdi felolvasása érdekében a rendező bizottság a mo- hácsi kereskedelmi egyeslet s a mohácsi vörös- kereszt egyeslet választmányainak az e célra kiküldött tagjaiból következőkép alakult meg: Tiszteletbeli elnök Németh Lipót, elnök Toldy Ignácz, jegyző Andries Tivadar, pénztáros Schlegler Ignácz, el- lenőr Blau Mór; bizottsági tagok: Auher István, Englmann Frigyes, Fischhof Ignácz, Freund Sándor, Grosz József, Grünbaum Armin, dr. Herman Manó, Hoffmann Ignácz dr. Kantz Adólf, Kugler Sándor, Littauer Mór, Margitai Péter, Merker Gyula, id. Miskolczy Sándor, Münster Miksa, Pala- sovszky Ödön, dr. Rüll Béla, dr. Rüll János, Spitzer Antal, dr. Tauszik Emil, ifj. Witt József és Vodicska Ferencz. Az ünnepély programja a következő: A bizottság pünkösdi vasárnapján reggeli 8 órakor a hajóállomásnál fogadja Pulszkyt, ki vele jövő nejevel Német Lipót vendég- szerető házába száll; innen 1/2,11 órakor a kereskedelmi egyeslet és azután az iparos körben a tanonczmunka-kiállítás teltint meg. Délutóra a programmba sem- mi sincs felvéve. A felolvasás esti 8 óra- kor tartatik a kaszinó nagytermében, mely után a szabadban tánc következik, mely alkalomra a kaszinó kertje szépen kilvá- gittatik; kellemetlen idő esetén a tánc a nagy teremben lesz.

A Dunába ölte magát. Csütörtökön déli 1/2,12 órakor egy barna, középtermű, 30 — 35 évesnek látszó uriasan ütözött nő Mohácsón a Dunaparton megjelenvén, az átszállást közvetítő dereglyébe szállt. A Duná közepére érven a dereglye, az ismeretlen nő, ki a beszállás alkalmával magát pécsi lakosnak mondotta, levettette barna szövött, lézagosmokkal ellátott felső kabátját és szintén barna szövött szoknyáját s aztán — a Dunába ugrott. Csolnak kéznél nem levén, megmentésére kísérlet sem tétet- tetett s így a Duná hullámaiban lelte sírját. Levettett szoknyájának zsebében 2 ft 41 kr. kész pénz és egy fehé vörös vászonzsebkendő találatot, mely utóbbiba T. M. betűk vannak hímelve. Ezen ösre vonatkozólag utóbb még arról értesültünk, hogy az öngyilkos nő az nap délelőtt a reggeli vonattal érkezett Pécsről; a déli vonattal (1/2,2 órakor) pedig érkezett Tar nevez pécsi gabona-kereskedő, ki időleges elvezárvadásában hazuról eltávozott ne- jét kereste. Mint hogy azonban véletlenül oly egynekhez fordult, kik az idegen nő öngyilkosságáról még mitsem tudtak, kellő felvilágosítást nem nyerhetett, miért is visszautazott Pécsre. A Dunába ugrott nő zsebkendőjének T. M. monogramja — s a ruha leírásából valószínű, hogy ama nő Tar neje volt.

Fischer Gyözö, a budapesti város- legeti testgyenesítő és viz- gyógy-intézet (Hermina ut 1525) és

a Fischer Péter és társa es. és kir. udvari szállítók orvosi- és kötszer-gyárosok buda- pesti (hatvani utca 16.) székhelyű cégeltja, Pécsre érkezik és junius hó 13-ától 15-ig a Nádor szállóban vesz lakást, mely körülményre felhívjuk ugy az orvos urak mint az érdeklődő nagy közönség figye- lését. — A világhírt Hessing-féle, telje- sen a beteg testreözök illő sineso k- k és szülékek által a testgyenesítő osz- tályban sikerrel gyógyítanak izületi gya- láásokat, törést, ficamodást (vezeslő- tettet is) a térd és láb sok féle elferdül- tet, mindenféle háterínégzörbölést. Gyer- mekek oly gyakori csípőgyuladással a készült hasznalata mellett fájdalom nél- küli járálhatnak. A háterínégzotottság és sorvadás (tabes-dorsalis) ellen a Hessing-féle fűző kitűnő. Valamennyi beteg az intézet gyönyörű nagy parkjában egész nap sétálgat, szórakozik, szoba levegőre ágyba egy sinek kárhoztatva. Erejük gyara- podik és ily módon könnyebben legyőzik a bajt. Nevezett idő alatt 2 — 6 óráig délu- tán szivesen szolgál felvilágosítással és bemutatja a készlelékek gyakorlati haszná- latát. Szóbeli vagy írásbeli megkeresés- re hához is elmegy. Mitűnt ismét közvet- len visszautazik, intézetbe felveendő bete- getek magával is vihet.

Közgazdaság.

A baranyai zöld szőlőjótás.

(Folytatás.)

Az alany és nemes galy elő levén készvite, most az összehajlesztésre kell vi- gáznunk, hogy a nemes galy jól beillesz- tve legyen és két oldalt a hancsöv a hanc- sővel jöjjön össze.

Ezen munka végeztével legsürgősebb dolgnak legyen a kötözés. A 35 — 40 c- méter hosszúra vágdatl vastag pamut ka- bátunk gomblyukjába legyen fűzve, hon- nan egy szálal gyorsan a jobb kézbe ve- zünk és azt 1/4 részénél — az alanyhási- tás kétféle álló részének a nemes galyhoz illesztése után — föllt odaillesztjük, a rövi- debb vég felegyeg, míg a hosszabb rész szel föllről lefelé haladva csavarszerűleg végezünk. Föllt a pamutszal csavar me- neti ritkább lehetnek és mikor a kötés közepét értünk, a bal kéz hüvelyk- és mutató ujjával folyton tartva az ojtási he- lyet, a jobb kézzel a nemes galyat kissé újra lenyomjuk jó szorossan, mivel kötés közben valamieskét kiemelkedik jól beil- lesztett helyéből; ezután a pamuttal a csavarszerű kötet tovább folytatjuk, de most már mindig sürttben sürttben kell a pamutszal jobb kezünkben mindig feszesen álljon.

14 - 18 nap múlva már — ha sike- res volt fáradságunk — a nemes ojtó ga- lyon megmarad egy szemből, illetve az épen hagyott honaljajtásból ép és erő- teljes hajtás nő ki.

A 14 — 18 napi pihenő alatt azon- ban meg kelle látogatnunk a megsebzett és erős kötelekkel ellátott beteg tőkét. Nem is tételezem föl, hogy oly lelketlen lenne az ojtó mester vagy a tulajdonos, hogy reményességnek gőzponjtját nézete- lenül hagyná. A megvagdalt és sok tekin- tetben megkopasztott anyatóke igyekszik ez idő alatt vesztéséig pótolni. Részben a vendégló oda illesztett nemes galyat táp- lálja, de ama tulajdon részeit se hagyja tétlenül, mivel az ojtás helye alatt levő szemek is ez idő alatt új hajtásokká nö- vik ki magukat és a gyökerek által gyors- san fölklüdtött nyers programgot jobb részt maguk dolgozzák föl és küldik a dús gyökérzetnek vissza. Ez nem baj egy ide- ig, mivel a nedváraulat fölfelé irányul, tehát a nemes galynak is jut elegendő, de arra már ügyelnünk kell, hogy a vad sa- sarjak túl ne hatalmasodjanak, azért a vad-sarjakat az alanyon mindannyiszor, valahányszor szükséges, visszacsipjük, de töből el nem távolítjuk, hogy az alanyt vastagítsák, de a tökéfejből esetleg előt- rő hajtásokat eltávolítjuk alapból.

Ha látjuk, hogy a nemes galy jól haj- tott és a forradás megtörtént elég jól, ak- kor a kötet alól feloldjuk, de csak fele részéig és a hosszabb végét a pamutnak oda akasztjuk a már fonyadt csap és növekedő nemes rész közt. Ezen pamut- szál később egészen leveendő és felhasz- náljuk azt a nemes galykaróhoz, vagy pe- dig a dróthoz való kötözéséhez, mivel ezen forradást egy kis szél is könnyen szétörbíti. Meg kell jegyeznem azt is, hogy a nemes hajtást teljesen épen kell meghagyni egész nyáron át, hogy tel- jes erejével nőhessen és a forradás annál tökéletesebb lehessen a nagyfoku nedv- keringés által. Ha a nemes hajtást vissza- csipők, úgy a szemek kibajtását idénzők elő, mi által a nemes rész vastagodása állana be, ezt pedig éppen kerülünk kell, sőt július hónapban, midőn a nemes haj- tás már alól fásulni indul, az ojtási sebbez legközelebb eső 2 levelet is el kell távolí- tani a nemes galyról, hogy lehetőleg a túlvastagodását akadályozzuk, mivel ujab- ban a chlorozis betegséget (sárgulás) a túlvastagodásnak tulajdonítják, illetve a nedvkerings és a túlvastag európai vagy nemes részben igen dús, míg a fásat, b- tömörebb és így szűkebb edényű ame-

rikaiba, lefelé az assiminál tápanyag nem juthat oly könnyen. Mig lehetőleg egyenlő vastagságban a nedvkeringséi za- var nem állhat be, az alanyon levő vissza- csipkedett oldalajtások pedig az alanyt is vastagítják. Az oldalajtások, — ágak és még a levézet is vastagítja a főszár- rat (törzset) ezt a gyümölcsöjtványok ne- velésénél mindenki tapasztalja. A szőlő- szőlőjótásánál össze bujtás előtt az oldal- ágak az alanyon eltávolítatnak, de lehe- tőleg az ágalapból, csak az ojtássebb alatt marad egy vadhajtás épen, melyre még szükségünk van. Az ágalapon a rej- tett szemek gyökérszálakká nőnek. A szőlőjótás végezte után pár héttel, midőn az alanytöke beojtott hajtásai alól fásulni kezdenek, a hajtásokon a tökéfe föllt a héjazalagvágást, esetleg csak az érvá- gást (héjhasítást) el ne mulasszuk és a tökéfe föllt 15 - 25 c-méter magasau a hajtásokat földdel takarjuk be, hogy gyökerezzenek meg.

Lásuk módosított formájában a zöld szőlőjótást. (Vége. köv.)

A trieszti általános biztosító társaság. (Assicurazioni Generali) részvényesei I. é. április hó 30-án tartották meg Triestben 57-ik évi közgyűléstüket, melyen betérjesz- tettek a társaságnak 1888. évi mérlegei. A jelentésből értesültünk, hogy a lefolyt év a biztosítási iparra nézve általában kedvezőtlén vala s ez a közzétett mérleg- ben is kifejezést talál, a mennyiben a jég- biztosítási ág 251,786 frt 54 kreyi és a szállítványbiztosítási ág 15,186 frt 54 kreyi veszteséggel záródunk. Ellenben a tűzbiztosítási ág 241,341 frt 87 kreyi nyereségyrészt levonásával 139,322 frt 77 kreyi nyereséget eredményezett, valamint az A. és B. mérlegek tökébefektetése is 594,142 frt 86 kreyi tiszta jövedelmet szol- gáltattak. Az árfolyam-ingadozás fedeze- zőszolgálat tartalék 440 804 frt 31 kral gyarapodott és 1888. december 31-én 936,597 frt 86 kreyi összeget ért el, de ha a számítás a mai árfolyamok szerint történik, az 1,300,000 frtra emelkednek. Az életbiztosítási díjtartalék 1,852, 436 frt 6 kral gyarapodott és tett 188. decem- ber 31-én 24,588,06 frt 59 kít. Az 1888-ik

évben 16,122,711 frt 63 kr. erejéig köttet- tek új biztosítások, melyekkel az 188. december 31-én érvényben volt biztosítá- sok tökéösszege 110,813, 920 frt 83 krea emelkedett. Az 1883-ban kifizetett károk összege 9,887,592 frt 55 kr, melyhez hoz- záadva az előbbi években teljesített kár- térítéseket, 217, 257,394 frt 75 kreyi tekin- telyes összeget nyertünk, melyet a társa- ság alapításától 1888. december 31-ig fizetett ki károkért. Hazánkban az intézet 127,667 káresetben 40,403,485 frt 98 kreyi kárpótlást nyújtott. — Mitűnt az intézet összbiztosítéki alapjai: 2,248,672 frt 57 kral gyarapították és ezzel azok 38,369,849 frt 10 krea emelkedtek, tiszta jövedele- mént 699,019 frt 93 kr. mutattattott ki, miből egy részvényre 152 frt aranyban vagyis 255 frank jut osztalékul. Az ed- digi igazgatóság s e szerint a magyar igazgaró-tanács tagjai: Hegedüs Sándor és Jókai Mór is három évre ismét egyhan- gulag megválasztattak.

Nyilt-tér.)

Köszönet-nyilvánítás.

Boldogult Szatyné Kovátsits Luiza m. k. távirda- és pósta-kezelőnének I. é. május 19-én történt temetésén oly rendkívül nagy számmal részt vetteknek, különösen a Tekintetes pósta- és távirda-igazgatóságnak, szeretett kartársainak, a rokonnak barátok és mindazoknak, kik meg- jelenésükkel a boldogult iránti vég- tisztelet megadása által is a mélyen megsomorodott család bánatát eny- híteni igyekeztek, a tanusított jóindu- latu részvételekért forró és hála kö- szönetét nyilvánítja. Pécs, 1889. május 25-én.

Özv. Kovátsits Károlyné szül. Buhreg Erzsébet és családja.

NAGY FERENCZ

lapfajdos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ lapvezér, felelős szerkesztő.

HIRDETÉSEK,

Pályázati hirdetmény.

Melynél fogva alulírott igazgatóság által közhírré tétetik, hogy a „Pécsi takarékpénztár”-nál üresedésbe jött

1000 frt évi fizetéssel javadalmazott,

annak idején bekövetkehető fokozatos előléptetéssel, valamint az ezen állásbani végleges megerősítés folytán nyugdíjazási igénynyel egybekötött

könyvvivői állásnak

egy próba év melletti betöltésére pályázat nyitattik.

A pályázni szándékozók ezzel fölhivathatnak, hogy életkorukat, nyelv- ismeretüket, szakavatott képzettségüket, valamint hadmentességüket igazoló okmányokkal fölszerelt és sajátkezüleg irandó kérvényüket, folyó 1889. évi junius hó 27-ig bezárólag alulírott igazgatóságnál benyújtani szíveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy a választás megejtévé, az illető tiszti állását folyó 1889. évi augusztus hó 1-én elfoglalni köteleztetik, — továbbá, hogy a megállapított tiszti fizetménynek kétszerese a hivatalba lé- pés alkalmával tiszti óvadékként (cautio) készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letendő, vagy jelzálogi bekebelezéssel biztosítandó lézsen, és hogy a kimutatandó könyvvitelbeni elméleti és gyakorlati képességen föllt azon pályázók fognak kiváló figyelembe vétetni, kik már eddig is tényleges könyvvivői minőségben működtek.

Pécssett, 1889. évi május hó 29-én tartott igazgatósági ülésből.

A „Pécsi takarékpénztár” igazgatósága.

Figyelmeztetésül.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS SAVANYUVIZ

mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezé- lokra, vagy tisztán mint asztali vizet előszeretettel használják,

visszaélések kikerülése végett

magukat beszerzéseik alkalmával azon nével „mohai”, félrevezetni ne engedjék, minden alkalommal arra ügyelni méltóztatásanak, hogy a czimkén „mohai Agnes-forrás” legyen s az rövidítve

ÁGNES forrás néven nevezve kiszolgáltatni követeljük.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizitüket szives jóindulatába ajánlvá, maradtunk teljes tisztelettel

az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

